

הודיעו רבי אלעזר וכל החברים, והודיעו הזקנים בעלי הישיבה. אמר רבי אלעזר: עד עכשו לא ידעתי שחטאו של אדם כף היה עליון, שהגיע למקום העליון של כל העליונים. אמר: אבא, תן לי רשות לשאל אף על גב שלא נתנה רשות לכל אדם לשאל, כל שכן לדעת. אמר לו: אמר בני, שהרי רצון נמצא, והרשות נתנה לגלות כל מה שיש לנו לדעת. אמר לו: אבא, נודע בשביל אותו החשף שהפסיק בין עלת העלות לבין המחשבה הנסתרת, שעלת על כל העלות לא השתתף בשום מחשבה נסתרת, כל שכן גלויה, ולא בשום אור גנוז וטמיר וקדמון וצח ומצחצח. אמר: ודאי כף הוא, שאם האורות הללו והמחשבות היו ממנו, לא היה יכול החשף להפרד, אבל עלת על כל העלות הוא על כל האורות הגנוזים והנסתרים כנשמה בגוף, והאור הקדמון, אף על גב שהוא נסתר וגנוז והוא קדמון לכל הספירות ולכל האותיות והנקודות והטעמים, כף הוא לגבי עלת על כל העלות כמו גוף לנשמה, שבעלת העלות אין בו גון ולא צורה ולא דמות ולא שתפות, ובמקום שהעין לא שולטת, מי יכול לעשות דמיון? אחר שהרהר תשובה אדם למטה, חזר הלבוש למח, שהוא האב, הקרקפת של התפלין, והתחבר המח, שהוא החכמה, באם, מיד ויעש יהו"ה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם, והם התפלין שהם מעור. באותו זמן עמדה תשובה, שהיא האם, קרקפת התפלין, עם אדם להגן ולכסות עליו, שהיה ערם, כמו שהוא כסה על המח

ואודיעו רבי אלעזר וכלהו חבריא ואודיעו סבין מארי דמתיבתא, אמר רבי אלעזר עד כען לא ידענא דחובא דאדם הכי הוה עלאה, דמטא לאתר עלאה דכל עלאין, אמר, אבא, הב לי רשו למשאל אף על גב דלא אתייהיב רשו לכל בר נש למשאל כל שכן למנדע, אמר ליה אימא ברי דהא רעוא אשתפח ורשותא אתייהיב לגלאה כל מה דיכילנא למנדע, אמר ליה, אבא, אשתמודע בגין ההוא חשף דאפסיק בין עלת העלות למחשבה סתימא, דעלת על כל העלות לא אשתתף בשום מחשבה סתימא כל שכן גליא, ולא בשום אור גניז וטמיר וקדמון וצח ומצחצח, אמר ודאי הכי הוא דאם אלין נהורין ומחשבין הוו מגיה לא הוה יכיל חשף לאפרשא, אבל עלת על כל העלות איהו על כל נהורין גניזין וסתימין כנשמתא בגופא, ואור קדמון אף על גב דאיהו סתים וגניז ואיהו קדמון לכל ספירן ולכל אתון ונקודי וטעמי, הכי איהו לגבי עלת על כל העלות, כגופא לגבי נשמתא, דבעלת העלות לית ביה גוון ולא צורה ולא דיוקנא ולא שותפו, ובאתר דעין לא שליט מאן יכיל למעבד דמיון. בתר דהרהר תשובה אדם לתתא, הדרא לבושא לגבי מוחא דאיהו אבא קרקפתא דתפלי, ואתחבר מוחא דאיהו חכמה באימא, מיד (בראשית ג כא) ויעש יהו"ה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם, ואינון תפלין דאינון מעור, בההוא זמנא קמת תשובה דאיהו אימא קרקפתא דתפלי עם אדם לאגנא עליה ולכסיא עליה דהוה ערום, כגוונא דאיהו פסי על מוחא עלאה, וברי, כל העליון. ובני, כל מי שמניח תפלין כאלו כסה על המח העליון, ומשום זה השכינה העליונה

לא זזה ממנו, וסוד הדבר - אם עונות תשמר זה אדניי מי יעמד, מ"י יעמד ודאי, שהיא האם העליונה, התשובה, הרי עמדה עם האדם העליון, והשכינה שהיא תפלה של יד עם האדם התחתון, השכינה העליונה ירדה עם אדם, והשכינה התחתונה עם הכל, ועם כל (ה) בעלי הטורה שפאים מהם, ומשום זה ותלכנה שתיהן.

מיד שחטאו ישראל בחטא העגל מה פתוב? ובפשעכם שלחה אמכם, שנאמר בה כי אם לפנינה תקרא, השתלחה (והסתלקה) מהם, ותרם מעל הארץ, שלא יורדת עליהם אלא בשפלות וימים טובים, ונשאת השכינה התחתונה יחידה למטה, והשכינה העליונה יחידה למעלה, והרי פרשוה איכה ישבה בדרך, שבהתחלה לא היתה השכינה העליונה זזה מהם, כמו שהשכינה התחתונה. אשרי הם בעלי התשובה שמורידים אותה עליהם בכל יום ושעה ורגע, ולא זזה מהם בכל מקום, שעליהם נאמר בהתהלךך תנחה אותך כו', ואין לה עליהם יום ידוע כמו שאחרים, שלא יורדת עליהם אלא בשפלות וימים טובים, אבל בעלי תשובה לא זזה מהם לעולם.

ומשום זה, בני, א"י הכל אחיד, אם יכלנו לומר א' י' מן אהי"ה האם העליונה, ונשארו ה' ה', ונאמר עליהן ותלכנה שתיהן, כאן חטא הכל, אדם חטא ב"ו מן יהו"ה והסתלק י"ו ונעשה ו' י'. אמר רפי אלעזר: והרי י' ו' הם י' למעלה ו' למטה, מה זה ו' י' אמר: בני, כך זה ודאי,

מאי ו' י', אמר ברי הכי

מאן דאנח תפלין כאלו פסי על מוחא עלאה, ובגין דא שכינתא עלאה לא זזה מניה, ורזא דמלה (תהלים קלז) אם עונות תשמר י"ה אדניי מי יעמוד, מ"י יעמוד ודאי דאיהי אימא עלאה תשובה הא קמת באדם עלאה, ושכינתא דאיהי תפלה של יד באדם תתאה, ושכינתא עלאה נחתת עם אדם, ושכינתא תתאה עם הכל, ועם כל (דא) מארי דדכיו דקא אתיין מנייהו, ובגין דא (רות א יט) ותלכנה שתיהן.

מיד דחאבו ישראל בעובדא דעגלא מה פתיב (ישעיה ג ב) ובפשעיעכם שלחה אמכם דאתמר בה (משלי ב ג) כי אם לפנינה תקרא, אשתלחת (נ"א ואסתלקת) מנייהו ותרם מעל הארץ, דלא נחתת עלייהו אלא (דף קטז ע"ב) בשפלות וימין טבין, ואשתארת שכינתא תתאה יחידאה לתתא, ושכינתא עלאה יחידאה לעילא, והא אוקמוה איכה ישבה בדרך, דבקדמיתא לא הות שכינתא עלאה זזה מנייהו פגוונא דשכינתא תתאה, זכאין אינון מארי דתיובתא דנחתת לה עלייהו בכל יומא ושעתא ורגעא ולא זזת מנייהו בכל אתר, דעלייהו אתמר (שם ו כב) בהתהלךך תנחה אותך וכו', ולא אית לה עלייהו יומא ידוע פגוונא דאחרנין דלא נחתת עלייהו אלא בשפלות וימין טבין, אבל מארי תיובתא לא זזת מנייהו לעלם.

ובגין דא ברי, א"י הכל אחיד, אי יכלינן למימר א' י' מן אהי"ה אימא עלאה, ואשתארו ה' ה', ואתמר עלייהו ותלכנה שתיהן, הכא חאב הכל, אדם חב ב"ו מן יהו"ה ואסתלק י"ו ואתעביד ו' י', אמר רפי אלעזר והא י' ו', אינון, י' לעילא ו' לתתא,